

T.B.M.M.
HALKLARIN DEMOKRATİK PARTİSİ
Grup Başkanlığı
Sayı : 6671
Tarih : 12.01.2018

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Kamu Kurum ve Kuruluşlarının Ürettikleri Mal ve Hizmet Tarifeleri ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun Teklifim Gerekçesi ile birlikte ekte sunulmuştur.

Gereğini arz ederim.

Osman BAYDEMİR
Şanlıurfa Milletvekili

TMMB KARARLIĞI	
Tali Komisyon	İşleri
Esas Komisyon	Plan ve Bütçe
Tarih :	25 Ocak 2013
	Etas No: 2/2088

TBMM KANUNLAR ve KARARLAR BŞK. LİĞİ
12 Ocak 2018
Numara:

**EBYS'YE
AKTARILMIŞTIR**

T B M M G E N E L E V R A K
12 Ocak 2018
No: 218582

GEREKÇE

Hak ve hukuk tarihi aynı zamanda insanlık tarihi ile eş değerdir. Sosyal, ekonomik ve siyasal yaşamı düzenleyen kurallar bütünü aynı zamanda insanın, ya da hukuk kavramı çerçevesinde yurttaşın çevresi ile olan ilişkisinin çerçevesini de belirler. Bu kapsamda insanın temel yaşam hakkı olan su hakkı da doğuştan sahip olunan dokunulamaz ve devredilemez haklar olarak güvence altına alınmıştır. Hakları koruyan hukuk kuralları da özellikle suya ulaşım hakkını önceler nitelikte olmalıdır.

1982 askeri darbe Anayasası'nın 12 inci maddesinde; "Herkes kişiliğe bağlı, dokunulamaz, devredilemez, vaz geçilemez, temel hak ve hürriyetlere sahiptir." hükmü yer almıştır. İnsanın dokunulamaz, devredilemez, vazgeçilemez niteliklerindeki en büyük temel hakkı elbette yaşam hakkıdır. Yaşam hakkının en temel kaynaklarından birinin de su hakkı olduğu göz önüne alındığında temel bir hak olarak "Suya Ulaşım Hakkı"nın Anayasa'da yer alması aciliyeti bulunan toplumsal bir ihtiyaç olarak karşımızda durmaktadır. Yine evrensel tüketici haklarının başında tüketicilerin en temel ihtiyaç niteliğindeki yeterli ve sağlıklı suya erişim hakkı vardır.

Birleşmiş Milletler Genel Kurulu tarafından kabul edilen, Tüketicinin Korunmasına İlişkin Temel Esasların 38 inci maddesinde hükümetlerin tüketicinin sağlığı ile birinci derecede ilgili olan suya öncelik vermesi gerektiği belirtilmektedir. Bu anlamda sosyal devletin, ilgili kamu kuruluşlarının ve belediyelerin en başta gelen görev ve sorumluluklarından birisi tüketiciye, yurttaşa yeterli, sağlıklı, ucuz, hiç geliri olmayanlara ise ücretsiz su sağlamaktır.

Uluslararası Tüketici Örgütünün önerisiyle Birleşmiş Milletler Genel Kurulunda 9 Nisan 1985 tarihinde oy birliği ve 39/248 nolu Genel Kurul kararı ile kabul edilen Tüketicinin Korunmasına İlişkin Temel Esasların (United Nations Guidelines On Consumers Protection) 40. maddesi kapsamında, "Hükümetler, Uluslararası İçme Suyu İkmali ve Temizlik On Yılı için belirlenen amaçlar ve hedefler dâhilinde, içme sularının ikmali, dağıtımı ve kalitesini iyileştirecek ulusal politikaları oluşturmalı veya güçlendirmelidir. Uygun seviyelerde hizmet, kalite ve teknoloji, eğitim programları ihtiyacı ve toplum katılımının önemi gibi seçeneklere önem verilmelidir." şeklinde hüküm belirtilmiştir. Ancak tüm uluslararası sözleşmelere Taraf olunmasına rağmen gerek Türkiye'de ve gerekse de gelişmiş ve gelişmekte olan ülkelerde suya erişim hakkı Anayasal bir hak olarak tanımlanmamıştır. Dünya Sağlık Örgütü (DSÖ) ve

UNICEF verilerine göre tüm dünya üzerinde her 10 kişiden 3'ünün (2,1 milyar insan) evinde güvenilir kullanma suyu bulunmazken, her 10 kişiden 6'sı (4,4 milyar insan) da uygun koşullara sahip hijyen ve sağlık koşullarından yoksun olarak yaşamaktadır.

Temel yaşam hakkı olan suya erişim hakkıyla ilgili karşımıza çıkan en önemli sorunlardan biri de ticarileştirilen suyun aynı zamanda fiyatlandırma sorunudur. 1980 askeri darbesine doğru gidilirken 24 Ocak tarihinde tarihe 24 Ocak Kararları olarak geçecek kararlar çıkarılmıştır. Bu kararlar esasında emek hareketini, sendikal mücadeleyi hedef alan ve sermaye sınıfına da nefes aldırılmıştır. Bugün hâlihazırda devam eden özelleştirme ile yine taşeronlaşmanın çıkış noktası 24 Kararları ile gerçekleşmiştir.

1980 öncesinde kamu yararı ve sosyal devlet anlayışı 1.7.1948 tarihli ve 5237 sayılı Belediye Gelirleri Kanunu'nda ön plandayken 24 Ocak Kararları ile 26.05.1981 tarihinde yayınlanan ve yine sonrasında yapılan değişikliklerle 2464 Sayılı Belediye Gelirleri Kanunu ile belediyelere, su fiyatı belirlenirken kâr etme hakkı ve yetkisi verilmiştir.

Oysa Türkiye Devleti'nin Anayasal dayanaklarında biri olan 'Sosyal Devlet İlkesi' hem 1961 Anayasası'nda hem de 1982 Anayasası'nda yer almıştır. 1982 Anayasa'nın 2 nci maddesi'nde, "Türkiye Cumhuriyeti'nin başlangıçta belirtilen temel ilkelere dayanan, milli, demokratik, laik ve sosyal bir hukuk devleti" olduğu ifade edilmiştir.

1982 Anayasası'nda yer alan bu madde aynı zamanda yoksullukla mücadelenin de genel çerçevesini kendi içerisinde belirlemiş ve bu bağlamda bir yöntem sunmuştur.

Bu kanun teklifi ile temel yaşam hakkı olan ve Anayasal bir hak olması gereken suya erişim hakkının kamu yararı ve sosyal devlet anlayışı temel alınarak tüketici haklarına uygun olarak, hane gelirinin toplam aylık tutarı, asgari ücretin brüt tutarına eşit ve az olduğu vatandaşların yerleşik olduğu konutların su faturasının yerleşim yerinin bulunduğu kentin ortalama tüketimi temel alınarak belirli bir miktarın hazinece karşılanması ve belirtilen miktarın aşımının faturalandırılması amaçlanmıştır. Bu durum aynı zamanda su israfını önleyecek ve dar gelirli ve yoksul yurttaşın temel bir yaşam hakkı olan suya erişimi sağlanacaktır.

**KAMU KURUM VE KURULUŞLARININ ÜRETTİKLERİ MAL VE HİZMET
TARİFELERİ İLE BAZI KANUNLARDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASI HAKKINDA
KANUNDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA İLİŞKİN KANUN TEKLİFİ**

MADDE 1- 8/1/2002 tarihli ve 4736 sayılı Kamu Kurum ve Kuruluşlarının Ürettikleri Mal ve Hizmet Tarifeleri ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanunun 1 inci maddesine aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

'Aylık hane geliri 16 yaşından büyük işçiler için uygulanan asgarî ücretin brüt tutarının altında olanların ikametgâhlarında kullandıkları suyun belediyelerce tahakkuk ettirilecek fatura, % 70'ten az indirim içermemek üzere belirlenecek tarife üzerinden alınır.'

MADDE 2 - Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3- Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.